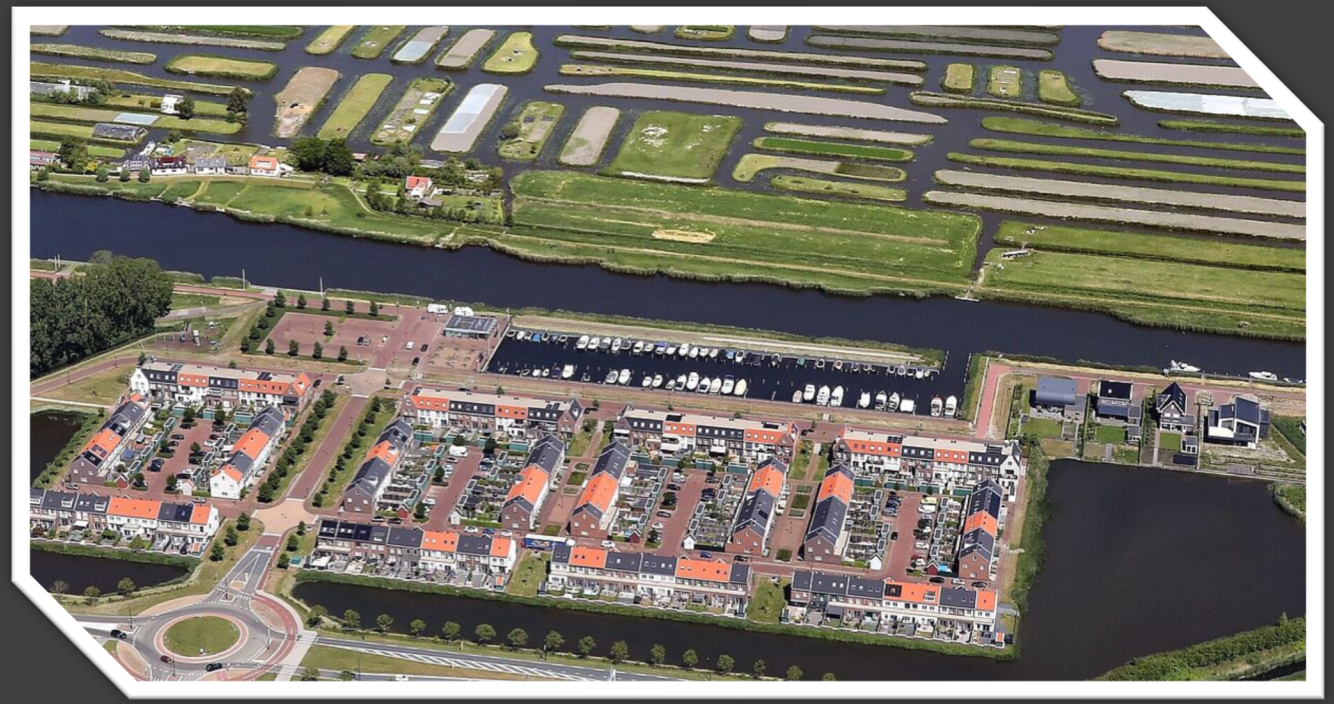
Accountantsverslag

Gemeente Dijk en Waard
Boekjaar 2024

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Dijk en Waard
Parelhof 1
1703 EZ Heerhugowaard

Onderwerp: Accountantsverslag 2024
Kenmerk: Concept d.d. 13 juni 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van gemeente Dijk en Waard, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 15 augustus 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij zijn voornemens u te machtigen om onze controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Ondertekening alleen in definitieve versie

R.P. Hoogeveen
Director Audit

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Financiële positie
4. Belangrijkste bevindingen
5. Overige onderwerpen
6. Actualiteiten
7. Bijlagen

1 Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Onze samenwerking het afgelopen jaar

Wij hebben het verloop van de controle als zeer prettig ervaren. Bij aanvang van de controle waren veel stukken beschikbaar en van goede kwaliteit. Medewerkers waren goed beschikbaar voor onze vragen. Wel zien wij nog verbeterpunten voor de oplevering van de SiSa-regelingen en de rechtmatigheidsverantwoording. Ten aanzien van de migratie naar Zorgned zijn wij pas in een later stadium betrokken. Op een later moment gaan wij een evaluatie plannen om deze verbeterpunten te bespreken.

Opdracht, scope en uitkomsten

- De opdracht is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken en omvat de controle van de jaarrekening over boekjaar 2024.
- De bij de jaarrekeningcontrole gehanteerde materialiteit bedraagt € 3,5 miljoen voor fouten en € 10,6 miljoen voor onzekerheden in overeenstemming met het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Bij het rapporteren van afwijkingen is een grensbedrag gehanteerd van € 100.000, waarmee wij aansluiten bij de door de Raad vastgestelde rapporteringstolerantie.
- Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening.
- Het jaarverslag is in lijn met NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.
- Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2024. Gemeente Dijk en Waard heeft ervoor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag.

Controleverschillen

Ten opzichte van de eerste concept versie van de jaarrekeningen zijn nog een aantal correcties doorgevoerd, met name gerelateerd aan nog te ontvangen facturen en de voorzieningen.

In lijn met voorgaande jaren constateren wij dat niet voor alle lasten met betrekking tot het sociaal domein (Jeugdzorg en WMO) de Gemeente Dijk en Waard de prestatielevering kan vaststellen. De onzekerheid in de controle bedraagt € 5,8 miljoen. Voor meer toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 4. De ongecorrigeerde controleverschillen hebben wij opgenomen in bijlage A.

Onze risico-inschatting

Als onderdeel van onze controle hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd:

- Risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management;

1. Bestuurlijke samenvatting

Onze risico-inschatting (vervolg)

- Onrechtmatige onttrekking van liquide middelen, als gevolg van onterechte mutaties in crediteurstamgegevens, handmatig aanpassen van de betaalbatch of onterechte handmatige betalingen;
- Overlopende passiva dan wel voorzieningen zijn onterecht verantwoord doordat de hieronder opgenomen schulden niet bestaan om zodoende resultaten te beïnvloeden door het management.

Wij hebben onze werkzaamheden kunnen uitvoeren als gepland en daarmee geconcludeerd dat de risico's zich niet hebben voorgedaan in 2024. Voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

Belangrijkste aanbevelingen vanuit onze controle

Vanuit onze controle hebben wij een aantal aanbevelingen, die wij willen meegeven voor de toekomst:

- Wij hebben gemerkt tijdens onze werkzaamheden dat er materiële verschillen bestaan tussen de verschillende meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) en de hoogte van de getroffen voorziening, voornamelijk bij Wegen, Kunstwerk en Waterhuishouding en Sportaccommodaties. Wij willen de Raad sterk aanraden om hierover met het college en de organisatie in gesprek te gaan en de voorziening bij te stellen naar een passende hoogte in lijn met het onderliggende plan. Dit wordt mogelijk extra relevant vanwege de begrote tekorten in de komende jaren.
- Tijdens de dossierreview bij de accountant van Zaffier hebben wij begrepen dat aan het bestuur van Zaffier meerdere aanbevelingen zijn gedaan om de interne beheersingsomgeving verder te verstevigen. Op basis van gesprekken met Gemeente Dijk en Waard begrijpen wij dat er periodiek overleg is met verbonden partijen, maar dat het wel de voorkeur heeft het bestuur voldoende vrijheid te geven. Dit begrijpen wij, maar wij willen aanraden om kennis te nemen van de rapportages van de externe accountant van verbonden partijen en waar nodig, te monitoren dat opvolging wordt gegeven aan bevindingen bij deze verbonden partijen.
- Afgelopen jaar heeft Gemeente Dijk en Waard onrechtmatig gehandeld. De Raad heeft besloten om lastenoverschrijdingen acceptabel te vinden mits deze worden toegelicht in de jaarrekening. De Raad beperkt hiermee haar eigen budgetrecht. We willen de Raad vragen dit te evalueren.

Overige aandachtsgebieden

In ons controleplan hebben wij meerdere aandachtsgebieden geïdentificeerd.

- Onnauwkeurige of onvolledige rechtmatigheidsverantwoording
- Onnauwkeurige verantwoording van de lasten Participatiewet, WMO en Jeugd

1. Bestuurlijke samenvatting

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

- Waardering van de GREX
- Onderbouwing prestatielevering bedrijfskosten
- Onderhoudsvoorzieningen
- SiSa-verantwoording
- Toekomstige financiële situatie

Voor deze onderwerpen hebben wij onze werkzaamheden kunnen uitvoeren zoals beschreven in het controleplan. Met betrekking tot de verantwoording van de lasten WMO en Jeugd rapporteren wij een onzekerheid, zoals op pagina 5 opgenomen. Op de overige punten hebben wij geen bevindingen geconstateerd. Voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

Speerpunten audit commissie

Vanuit de audit commissie hebben wij een aantal speerpunten meegekregen:

1. Analyse over het volwassenheidsniveau en de ontwikkeling van de interne beheersing binnen Gemeente Dijk en Waard in vergelijking met andere gemeenten.
2. Diepgaande aandacht voor de IT omgeving en de waardering van de grondexploitaties.

Speerpunt 1 hebben wij gerapporteerd in de management letter. Met betrekking tot speerpunt 2 merken wij het volgende op:

- IT omgeving: in onze management letter hebben wij gerapporteerd over de inrichting van de IT omgeving. Hierbij constateerden wij dat verbetering hierin mogelijk is. Belangrijker vinden wij het om aan te geven dat wij nog mogelijkheden zien tot het verbeteren van de samenwerking tussen IT, VIC en Concerncontrol. Wij zien hier nog onvoldoende samenwerking, terwijl de digitale wereld van nu hier wel om vraagt.
- GREX: Met betrekking tot de waardering van GREX hebben wij geen bevindingen, zie ook “overige aandachtsgebieden”. Het gebruik van GREX manager wordt door ons controleteam als heel positief ervaren. Ook is het kennisniveau van medewerkers over de financiële verwerking van GREX hoog. Hierdoor zie je dat geprojecteerde kosten en opbrengsten betrouwbaar tot stand komen en de winstneming of verliesvoorziening getrouw wordt gerapporteerd.

Voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

WNT

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2024 van de gemeente Dijk en Waard voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT. Voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

1. Bestuurlijke samenvatting

Schattingsposten

Schattingselementen zien wij met betrekking tot waardering materiële vaste activa, vorderingen, grondexploitaties, voorzieningen en langlopende vorderingen. Wij concluderen dat de schattingsgronden aanvaardbaar zijn. Voor meer details verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

SiSa

Na onze controle resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage. Wij hebben aanvullende tijd besteed aan de controle van de SiSa-verantwoording door gebrekkige oplevering en veel correcties. Wel zien wij overigens dat de oplevering is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Voor volgend jaar willen we samen met de gemeente kijken hoe de oplevering nog verder kan worden verbeterd.

Huidige financiële positie

Het boekjaar 2024 sluit met een financieel resultaat van € 12,1 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente bedraagt € 124,2 miljoen (2023: € 116,6 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 35% (2023: 34%). De vermogenspositie is dan ook zeer gezond te noemen. De begroting voor komende jaren laat een negatief resultaat zien, waarbij deze groeit van een begroot negatief resultaat van € 4,8 miljoen in 2025 naar € 13,7 miljoen in 2028. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de weerstandscapaciteit toereikend is.

2 Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Onze samenwerking het afgelopen jaar

Inmiddels is dit ons derde jaar als accountant van Gemeente Dijk en Waard en hebben wij wederom het verloop van de controle als zeer prettig ervaren. Bij aanvang van de controle waren veel stukken beschikbaar en van goede kwaliteit. Wel zien wij nog verbeterpunten voor de oplevering van de SiSa-regelingen. Ook de rechtmatigheidsverantwoording hebben wij zeer laat in het proces ontvangen.

Gedurende de controle hebben wij goed contact gehad met de verschillende medewerkers en ook de wekelijkse status updates hebben wij als fijn ervaren. Wat betreft de samenwerking met IT zijn hier verbetermogelijkheden, bijvoorbeeld rondom de migratie van ZorgNed. Hierbij zijn wij, naar onze mening, te laat in het migratieproces betrokken door de gemeente. We zien graag dat wij bij zulke relevante onderwerpen al aan de voorkant worden meegenomen.

Na weken van hard werken van beide kanten hebben wij de controle tijdig kunnen afronden. Op een later moment zal een evaluatie gepland worden.

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (de programmaverantwoording en paragrafen)
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 15 augustus 2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Voor een nadere toelichting verwijzen wij tevens naar het op 27 september 2024 door ons uitgebrachte controleplan.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 3,5 miljoen. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad op 2 april 2024 vastgestelde controleprotocol over boekjaar 2024.

	Grondslag	Bedrag X € 1.000
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	3.560
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	10.681
Rapporteringstolerantie	Op basis van de door de Raad vastgestelde rapporteringstolerantie	100

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Overzicht toleranties (vervolg)

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag X € 1.000
Goedkeuringstolerantie fouten	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	10.681
Rapporteringstolerantie	In lijn met het controleprotocol	100

Een goedkeurende controleverklaring

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Wel zijn er onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet ter hoogte van € 3,8 miljoen en uit hoofde van de WMO € 1,2 miljoen. Ook is er een onzekerheid met betrekking tot de PGB's van € 0,8 miljoen. Hiermee komt de totale onzekerheid uit op € 5,8 miljoen. De genoemde onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter geschreven. Deze managementletter hebben wij op 3 december gerapporteerd.

Onze werkzaamheden zijn niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. De rapportage bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Geautomatiseerde gegevensverwerking (vervolg)

In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen. Onze conclusie is dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

3 Financiële positie

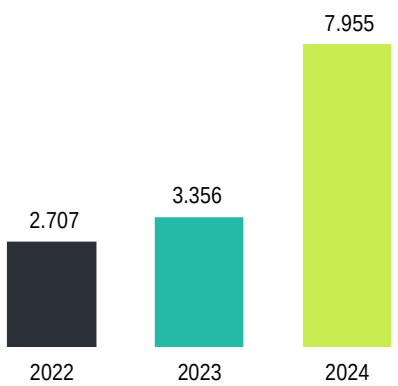
3. Financiële positie

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

Gerealiseerd saldo baten en lasten

7,96

MILJOEN EURO

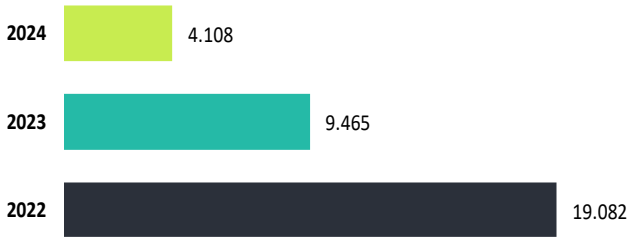

Mutatie reserves

4

MILJOEN EURO

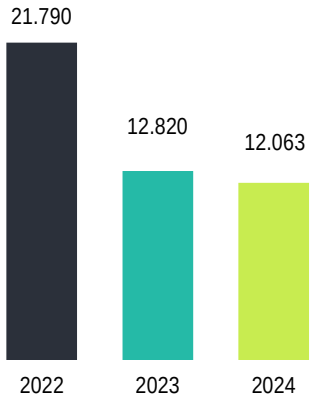
per saldo onttrokken þer saldo toegevoegd

Gerealiseerd resultaat

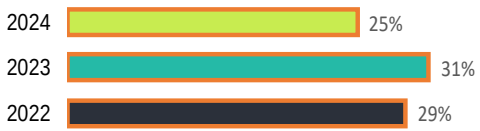
12,06

MILJOEN EURO

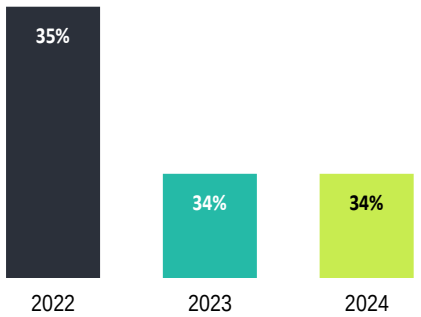

Schuldquote

25%

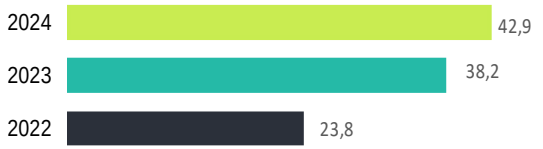
Solvabiliteit

Weerstandscapaciteit

(in miljoenen Euro's)

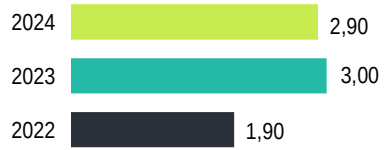

Risico's totaal

Weerstandsratio

2,90

3. Financiële positie

Huidige financiële positie

Het boekjaar 2024 sluit met een financieel resultaat van € 12,1 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente bedraagt € 124,5 miljoen (2023: € 116,6 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 34% (2023: 34%). De vermogenspositie is dan ook zeer gezond te noemen. Het weerstandsratio bedraagt 2,9 en dit is ruim voldoende. Op de vorige pagina wordt in een samenvattend beeld de financiële positie weergegeven.

In de toelichting op de programma's in de jaarrekening wordt gedetailleerd een verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. De totale afwijking ten opzichte van de laatste goedgekeurde begroting is € 11,8 miljoen voordelig. De belangrijkste afwijkingen zien toe op:

- Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing (€ 8,3 miljoen) door hogere bate in de grondexploitaties.
- Sociaal Domein (€ 2,1 miljoen voordelig) waarbij de grootste afwijking tussen realisatie en begroting gerelateerd is aan de inkomensregelingen omdat niet alle rijksbijdragen worden geraamd vanwege een onvoorspelbaar karakter.
- Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte (€ 1,2 miljoen) laat een voordelig resultaat zien door hogere baten op sportaccommodaties door een niet in de begroting opgenomen subsidie voor combinatiefuctionarissen.

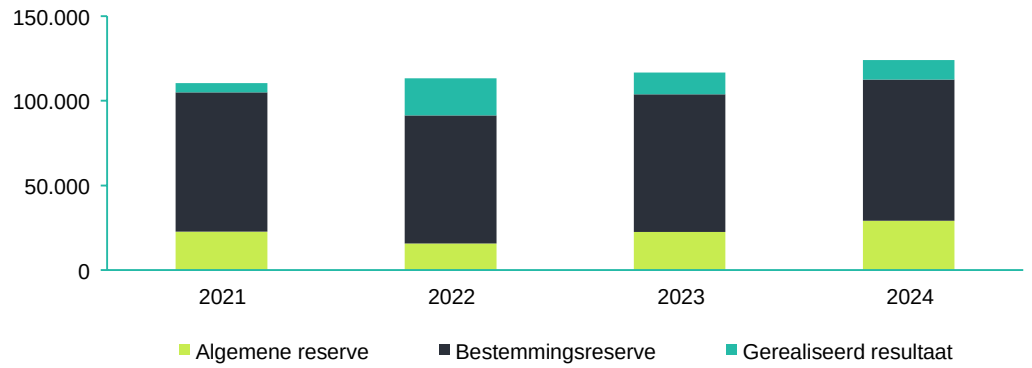
Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting laat een niet dekkende begroting zien. Het begroot negatief resultaat loopt op van € 4,9 miljoen in 2025 naar € 13,7 miljoen in 2028. Gemeente Dijk en Waard werkt aan een gezonde gemeentebegroting door bezuinigingsplannen op te stellen, waarin verschillende bezuinigingsmaatregelen worden uitgewerkt. De verwachting is dat in de loop van 2025 meer inzichtelijk is waar de gemeente staat en dat eventuele acties tot uitdrukking gaan komen in de komende begrotingsronde.

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2024 volgens de jaarrekening € 124,5 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

3. Financiële positie

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente (vervolg)

Van de totale reserves ter hoogte van € 112,5 miljoen is € 29,2 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 6,7 miljoen. Per saldo is gedurende 2024 € 9,1 miljoen gedoteerd aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat in 2024 bedraagt € 12,1 miljoen.

Financiële kengetallen laten een gezond beeld zien

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

	Gemeente		Landelijk		Provincie	
Kengetal	**2024**	**2023**	**2024 (B)**	**2023**	**2024 (B)**	**2023**
Netto schuldquote	25%	31%	57%	38%	56%	67%
Netto schuldquote gecorrigeerd	30%	30%	51%	32%	51%	50%
Solvabiliteit	34%	34%	35%	39%	35%	61%
Grondexploitaties	2%	7%	7%	6%	2%	0%
Belastingcapaciteit	92%	93%	101%	100%	111%	81%
Structurele exploitatieruimte	2%	0%	2%	3%	1,2%	-5%

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Dijk en Waard een gezond beeld laten zien. De netto schuldquote is aanzienlijk lager dan het begroot landelijk gemiddelde en zit ruim onder de signaleringswaarde van 90%. Het kengetal schuldquote is gestegen in 2023, maar blijft onder het landelijke gemiddelde. Daarnaast zit dit percentage onder de signaleringswaarde <90% (minst risicovol). De belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde, maar ruim voldoende. De structurele exploitatieruimte is 2% en laat daarmee zien dat Gemeente Dijk en Waard voldoende begrotingsruimte heeft om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

.

3. Financiële positie

Weerstandsvermogen is ruim voldoende

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Hiernaast is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De incidentele weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserves, de structurele weerstandscapaciteit vanuit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. De weerstandsratio kwalificeert als "uitstekend".

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:
- Conjunctuur risico's grondexploitaties
- Hervormingsagenda jeugd
- Netcongestie

Wij kunnen ons vinden in de risico-inschatting van Gemeente Dijk en Waard en concluderen dat deze risico's overeenkomen met de landelijke tendenties. De weerstandsratio van 2,9 is uitstekend te noemen.

	2024	2023	2022
Weerstandscapaciteit	€ 42,8 miljoen	€ 38,3 miljoen	€ 23,8 miljoen
Risico's	€ 14,9 miljoen	€ 12,8 miljoen	€ 12,5 miljoen
Weerstandsratio	**2,9**	**3,0**	**1,9**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

3. Financiële positie

Het ravijnjaar 2026

Vanaf 2026, het zogeheten ravijnjaar, dreigt een groot financieel tekort voor Nederlandse gemeenten. Het dwingt gemeenten tot moeilijke keuzes: vasthouden aan bestaande taken en voorzieningen of ingrijpende hervormingen doorvoeren.

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn.

De begroting 2025-2028 laat het volgende beeld zien:

X € 1 miljoen	2025	2026	2027	2028
Incidenteel resultaat	-4,8	-2,3	-0,3	-5,0
Structureel resultaat	0	-11,5	-9,0	-8,7
	-4,8	**-13,8**	**-9,3**	**-13,7**

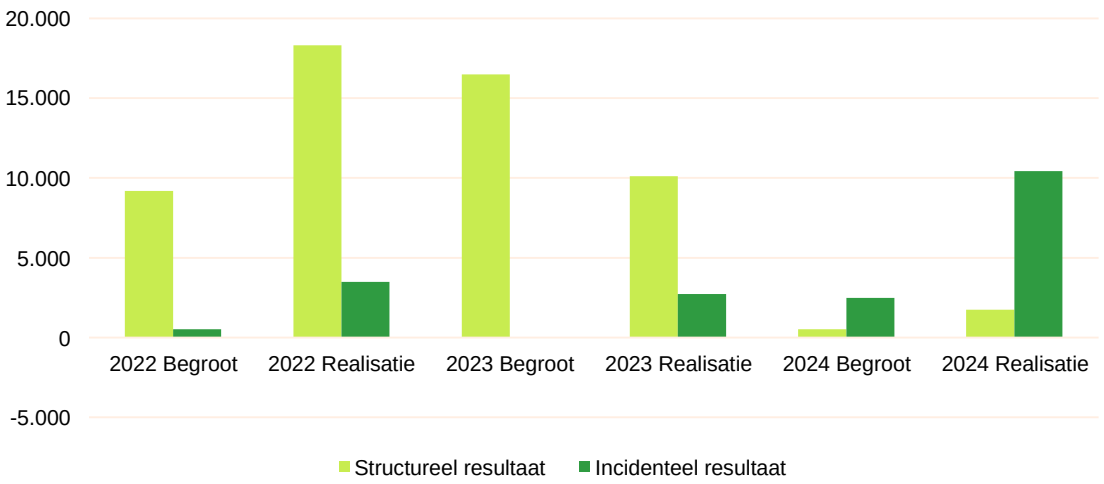
De begrote resultaten laten een structureel sluitende begroting zien voor 2025. Vanaf 2026 is een duidelijk tekort te zien van € -11,5 miljoen structureel resultaat. Hierbij is wel al rekening gehouden met toevoegingen aan de reserves.

Om als gemeenteraad de financiële impact van keuzes te kunnen bepalen is inzicht in structurele en incidentele resultaten van groot belang. In de grafiek op de volgende pagina zijn de (primair) begrote en gerealiseerde incidentele en structurele resultaten zichtbaar.

3. Financiële positie

Het ravijnjaar 2026 (vervolg)

Ontwikkeling structureel resultaat (x € 1.000)

Gemeente Dijk en Waard heeft een steeds meer solide begrotingsproces, waarbij afwijkingen tussen begroot structureel resultaat en werkelijk structureel resultaat kleiner worden.

Daarentegen laat het incidenteel resultaat een steeds grotere afwijking zien tussen begroting en werkelijk. Dit heeft onder andere te maken met bijdragen vanuit het Rijk die niet meegenomen worden in de begroting vanwege hun onzekere karakter. Maar het grootste deel van de incidentele resultaten wordt gedreven door de grondexploitaties. In 2024 is ongeveer € 8 miljoen van de € 12,0 miljoen resultaat afkomstig uit de winstneming van grondexploitaties. Wij hebben begrepen van de ambtelijke organisatie dat hierover reeds in gesprek is gegaan met de Provincie. Vanuit de Provincie wordt de voorkeur eraan gegeven om de winsten op grondexploitaties niet te begroten. Binnen gemeente Dijk en Waard is afgelopen jaren de winstneming op de grondexploitaties toegenomen doordat meerdere grondexploitaties richting het einde gaan. Hierdoor mag je meer winst nemen en dit leidt tot hogere incidentele resultaten. Dit is positief voor de financiële situatie van de gemeente, maar kan een vertekenend beeld geven in de jaarrekening. Daarom willen wij de Raad meegeven om samen met het college en de ambtelijke organisatie te kijken naar wat wel mogelijk is, in samenspraak met de Provincie.

Ook willen wij de Raad vragen om eens kritisch de bestemmingsreserves te analyseren. Bij andere gemeenten hebben wij ervaren dat bestemmingsreserves vaak een soort van ijzeren voorraad zijn geworden zonder dat hier nog een bewuste bestemming aan zit gekoppeld. Met het analyseren van de mogelijke ruimte in deze bestemmingsreserves kunnen mogelijk bezuinigingsmaatregelen worden beperkt.

4 Belangrijkste bevindingen

4. Belangrijkste bevindingen

Inleiding

Vanuit onze controle van de jaarrekening van Gemeente Dijk en Waard hebben wij een aantal onderwerpen en/of bevindingen die wij specifiek aan u willen melden. Onderstaand is een uiteenzetting van deze onderwerpen opgenomen.

Onze risico-inschatting

Als onderdeel van onze controle zien wij de volgende frauderisico's:

Risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en de directie

Zoals ook in ons controleplan opgenomen bevindt het college dan wel het management zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om het risico te ondervangen:

- Kritische deelwaarneming op memoriaalboekingen rondom de jaarafsluiting;
- Beoordelen van redelijkheid van schattingsposten gemaakt door management en directie;
- Beoordelen van aanwezigheid van transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening om.
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen en wij concluderen dat dit risico zich niet heeft voorgedaan in 2024.

Onrechtmatige onttrekking van liquide middelen, als gevolg van onterechte mutaties in crediteurstamgegevens, handmatig aanpassen van de betaalbatch of onterechte handmatige betalingen.

Betreft het risico op doorbreking van de betalingsomgeving zonder te steunen op de interne beheersing rondom de betalingen. Wij hebben het risico gemitigeerd middels statistische steekproeven op de mutaties crediteurstamgegevens en batchbetalingen. Daarnaast hebben wij een bankanalyse uitgevoerd op de handmatige betalingen. Hierbij hebben wij vastgesteld dat geen onrechtmatige onttrekking van liquide middelen heeft plaatsgevonden.

4. Belangrijkste bevindingen

Onze risico-inschatting (vervolg)

Overlopende passiva dan wel voorzieningen zijn ten onrechte verantwoord doordat de hieronder opgenomen schulden niet bestaan met als doel het exploitatieresultaat te beïnvloeden

Door de dreigende financiële tekorten komende jaren zien wij een prikkel voor het management en de directie om de voorzieningen en overlopende passiva hoger te presenteren zodat in toekomstige jaren meer middelen beschikbaar worden gesteld. Wij hebben daardoor onze detailcontrole op deze posten uitgebreid door meer items te trekken in de steekproef. Ook hebben wij met meer diepgang de memoriaalboekingen gecontroleerd en aanpassingen die zijn gemaakt in het afsluitproces voor de jaarrekening. Uit deze werkzaamheden zijn geen bevindingen gekomen.

Belangrijkste aanbevelingen vanuit onze controle

Vanuit onze controle hebben wij een aantal aanbevelingen, die wij u willen meegeven voor de toekomst:

Onderhoudsplannen laten aansluiten bij de realiteit

In voorgaande jaren hebben wij de aanbeveling gedaan om een analyse op te stellen om de beheerplannen in lijn te brengen met de hoogte van de voorziening. Net als vorig jaar is er een afwijking tussen de gerealiseerde onderhoudslasten in de jaarrekening en de geraamde onderhoudslasten volgens het beheerplan. Op basis van de huidige beheerplannen zijn de jaarlijkse dotaties aan de voorziening structureel hoger dan de jaarlijkse werkelijke onttrekkingen. Bij de controle van egalisatievoorzieningen is geconstateerd dat de uitgaven aan onderhoud structureel achterblijven ten opzichte van de beheerplannen. Dit heeft tot gevolg dat de omvang van de totale egalisatievoorzieningen in 2024 ten opzichte van 2023 is toegenomen met € 2,6 miljoen naar € 39,0 miljoen.

Om de verschillen inzichtelijk te maken hebben wij in onderstaande tabel de voorzieningen opgenomen met de grootste afwijking tussen het onderhoudsplan en de balansstand per 31 december 2024:

x € 1 miljoen	Onderhoudsplan	Balans per 31-12-2024	Afwijking
Gemeentelijke gebouwen	2,8	2,9	0,1
Wegen, kunstwerken en waterhuishouding	13,3	27,7	14,4
Gebouwen in beheer van NV Sport	0,7	2,8	2,1
Openbare verlichting	3,0	4,0	1,0
Totaal	**19,8**	**37,4**	**17,6**

Ook was een voorziening opgenomen voor bijzondere kunstwerken. Hiervoor is geen beheerplan aanwezig. Deze is gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

4. Belangrijkste bevindingen

Belangrijkste aanbevelingen vanuit onze controle (vervolg)

Vanuit de tabel is duidelijk te zien dat er fors meer is voorzien dan opgenomen in het onderhoudsplan. Wij willen gemeente Dijk en Waard sterk aanraden om kritisch te kijken naar de onderhoudsplannen en de benodigde voorziening zodat eventuele overtollige middelen in deze voorziening voor andere doelen ingezet kunnen worden, zeker met het oog op de financiële tekorten de komende jaren. Daarnaast willen wij de gemeente adviseren om in de beheerplannen een adequate analyse tussen het geplande onderhoud (op deelniveau) en het werkelijk uitgevoerde onderhoud toe te voegen zodat de aard van de verschillen inzichtelijk zijn.

Beheersing van de verbonden partijen

In april 2025 hebben wij een dossierreview uitgevoerd bij de accountant van Zaffier. Zaffier heeft sinds boekjaar 2024 een nieuwe accountant. Van de nieuwe accountant hebben wij begrepen dat meerdere aanbevelingen zijn gedaan voor het verstevigen van de interne beheersingsomgeving. Gemeente Dijk en Waard maakt onderdeel uit van het Algemeen Bestuur van Zaffier en is in deze hoedanigheid ook aanwezig geweest bij de eindbespreking met de nieuwe accountant. Binnen Gemeente Dijk en Waard hebben wij navraag gedaan over de beheersing van verbonden partijen en begrepen dat er periodiek overleg is met verbonden partijen maar wel voldoende vrijheid wil bieden aan het bestuur van de verbonden partij. Wij willen aanraden om kennis te nemen van de rapportages van de externe accountant van verbonden partijen en waar nodig, te monitoren dat opvolging wordt gegeven aan bevindingen bij deze verbonden partijen. Ook Gemeente Dijk en Waard is bij strakke beheersing gebaat voor haar eigen bedrijfsvoering en de verantwoording van de lasten. Op deze manier kan Gemeente Dijk en Waard de uitgaven richting verbonden partijen beheersen en wellicht verlagen. Met name in het Sociaal Domein is dit heel relevant gebleken afgelopen jaren.

Overige aandachtsgebieden

In lijn met ons controleplan hebben de volgende posten een verhoogd risico in ons controledossier vanwege hun aard en omvang.

Onnauwkeurige of onvolledige rechtmatigheidsverantwoording

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Onnauwkeurige of onvolledige rechtmatigheidsverantwoording

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording komen daarom alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 10,6 miljoen) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. De rapporteringstolerantie bedraagt € 100.000. Overschrijdingen op de lasten worden altijd geclassificeerd als acceptabel doordat in de financiële verordening is opgenomen dat de Raad alle overschrijdingen, mits verklaard in de jaarrekening, acceptabel vindt. Alle afwijkingen > € 100.000 tussen begroting en realisatie zijn verklaard in de verschillende programma's, waar naartoe wordt verwezen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hiermee wordt voldaan aan het gestelde criterium door de Raad om het als acceptabel aan te merken.

De volgende tabel is opgenomen in de jaarrekening van Gemeente Dijk en Waard:

Begrotingscriterium	(* € 1.000)
1A. Overschrijdingen lasten programma's	€ 18.868
1B. Overschrijding investeringskredieten	€ 615
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	€ 0
Begrotingsonrechtmatigheden	**€ 19.438**
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	€ 18.868
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 615
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 681
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	
Totaal onrechtmatigheden	**€ 20.164**
Waarvan acceptabel	**€ 18.868**
Waarvan niet-acceptabel	**€ 1.296**

De netto onrechtmatigheden komen uit op € 1,3 miljoen. Bruto bedragen de onrechtmatigheden € 20,2 miljoen. Dit is boven de verantwoordingsgrens van € 10,6 miljoen en daarmee heeft Gemeente Dijk en Waard onrechtmatig gehandeld in 2024. Dit is getrouw gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Onnauwkeurige of onvolledige rechtmatigheidsverantwoording

Door geen scheiding aan te brengen in welke lastenoverschrijdingen acceptabel zijn en welke niet beperkt de Raad haar mogelijkheden om haar budgetrecht uit te oefenen. Wij willen de Raad dan ook vragen om te evalueren of het gewenste doel wordt behaald met de huidige financiële verordening, waarin alle lastenoverschrijdingen als acceptabel worden beschouwd als deze in de jaarrekening worden toegelicht.

Voor de investeringskredieten heeft de Raad vastgesteld dat deze nooit acceptabel zijn en daarom zijn deze gerapporteerd als niet-acceptabel.

Aan de rechtmatigheidsverantwoording hebben wij meer tijd besteed dan vooraf gepland, met name gerelateerd aan:

- Spendanalyse voor het voorwaardencriterium: hierbij voert de gemeente zelf interne controle werkzaamheden uit om vast te stellen dat een Europese Aanbesteding is gevolgd wanneer dat verplicht is. Wij hebben de uitgangspunten getoetst en hierbij onrechtmatigheden geconstateerd die de gemeente niet had geconstateerd. Wij merkten dat de gemeente in een aantal gevallen te soepel omgaat met de wet- en regelgeving waardoor onrechtmatigheden als rechtmatig worden bestempeld. Een voorbeeld is de inhuur van personeel. In een aantal gevallen was een externe medewerker al voor langere periode ingehuurd waardoor de grens van € 221.000 was overschreden. De gemeente classificeert dit als rechtmatig doordat zij stellen de overschrijding niet te kunnen hebben voorzien. Echter, wij zijn van mening dat er bij inhuur personeel voldoende mogelijkheden zijn om deze bij benadering van het Europese drempelbedrag alsnog aan te besteden, of in ieder geval het proces in gang te zetten. Wij willen de gemeente vragen kritisch het interne controleproces op de aanbestedingen te evalueren.
- Investeringskredieten: rondom de investeringskredieten doet de gemeente veel vanuit de tweede en derde lijn, maar legt de werkzaamheden niet in alle gevallen vast. Hierdoor was het lastig om de intern uitgevoerde analyses te reproduceren. Wij willen de gemeente vragen om alle interne analyses relevant voor onze controle zo nauwkeurig mogelijk te documenteren om dubbel werk te voorkomen.

Onnauwkeurige verantwoording van de lasten Participatiewet, WMO, Jeugd

De gemeente Dijk en Waard voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij een derde partij.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Onnauwkeurige verantwoording van de lasten Participatiewet, WMO, Jeugd

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zaffier	Delegatie	Voorschot o.b.v. begroting & afrekening op basis van werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	Zaffier	Delegatie	Voorschot o.b.v. begroting & afrekening op basis van werkelijke lasten
Jeugdwet	Zelfstandig	N.v.t.	Afrekening op basis van werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	N.v.t.	Afrekening op basis van werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Jeugdwet en Wmo (zorg in natura)

Voor de uitvoering van de Jeugdzorg en Wmo heeft de gemeente Dijk en Waard samen met andere gemeenten op regionaal niveau via Netwerkorganisatie Regio Alkmaar contracten afgesloten met de zorgaanbieders. Via deze netwerkorganisatie wordt gezamenlijk zorg ingekocht. De betreffende gemeente is daarbij zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van de prestatielevering. Met de grote zorgaanbieders (verleende zorg > € 125.000) is afgesproken dat zij een controleverklaring verstrekken over de juistheid en volledigheid van de ingediende declaraties in het boekjaar conform het landelijke controleprotocol. Deze controleverklaringen zijn nodig om zekerheid te krijgen dat alle uitgevoerde zorg met een juiste indicatie en tegen de juiste prijs aan een inwoner van de gemeente Dijk en Waard is geleverd.

Voorgaand jaar hebben wij vastgesteld dat gemeente Dijk en Waard ten aanzien van het aspect prestatielevering in zeer grote mate afhankelijk is van de productieverantwoordingen (met bijbehorende controleverklaringen) van zorgaanbieders voor zorg in natura (ZIN). De gemeente had onvoldoende beheersmaatregelen om vast te stellen dat de prestatie vanuit de zorgaanbieder aan de cliënt wordt geleverd.

Eind 2024 hebben wij een overleg gehad met verschillende medewerkers van Gemeente Dijk en Waard om de mogelijkheden te bespreken om minder afhankelijk te worden van de externe bevestigingen. Op basis van dit overleg hebben wij geconstateerd dat Gemeente Dijk en Waard sterk de wens heeft om intern een proces op te zetten om niet meer te hoeven steunen op de controleverklaringen van de zorgverleners.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Vanuit ons is het advies om klein te beginnen en te starten met zorgverleners waarbij de aanlevering van de controleverklaring moeizaam verloopt. Daarbij hebben wij het advies gegeven om een intern controleplan op te stellen om de ‘strategie’ verder uit te werken. Wij adviseren om de geformuleerde toetspunten inzake toegang tot zorg, facturatie door zorgaanbieders en levering van de zorg uitgebreid in een werkprogramma uit te werken, waarmee voorkomen kan worden dat bepaalde toetspunten niet worden geraakt in het controleprogramma van de gemeente. Ook de vastlegging van deze toetspunten is een belangrijk aandachtspunt, omdat duidelijk moet blijken op basis waarvan en hoe de gemeente tot haar conclusie komt. Wij ontvangen graag een eerste opzet en zullen hier dan verder opvolging aan geven in samenwerking met de Concerncontroller en de VIC functionaris.

Voor boekjaar 2024 hebben wij gesteund op de productieverantwoordingen (met bijbehorende controleverklaringen).

- Jeugdwet: Ultimo 2024 is voor € 3,8 miljoen (2023: € 2,3 miljoen) aan verantwoorde lasten geen productieverantwoording met goedkeurende controleverklaring ontvangen. Door het ontbreken van deze verantwoordingen zijn desbetreffende lasten onzeker.
- WMO: Ultimo 2024 is voor € 1,2 miljoen (2023: € 0,8 miljoen) aan verantwoorde lasten geen productieverantwoording met goedkeurende controleverklaring ontvangen. Door het ontbreken van deze verantwoordingen zijn desbetreffende lasten onzeker.

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Dijk en Waard heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2024 toereikend toegelicht.

PGB’s

Ook op de uitgaven via de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) zit een onzekerheid van € 0,8 miljoen. De SVB heeft zelf over 2024 geen goedkeurende verklaring bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. De gemeente heeft voor boekjaar 2024 geen aanvullende werkzaamheden verricht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Derhalve zijn deze uitgaven als onzekerheid opgenomen.

Waardering van de grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op diverse schattingen en aannames. De schattingsonzekerheid is door alle externe ontwikkelingen de afgelopen jaren hoog en vormt daarom een belangrijk aandachtsgebied in onze controleaanpak. De hogere onzekerheid en volatiliteit in de gehanteerde aannames kan doorwerken in het verwachte eindresultaat en de waardering van uw grondexploitaties. Deze hogere mate van onzekerheid maakt het belangrijker om een adequate toelichting op te nemen in de jaarrekening.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering en de toelichting op de schattingsonzekerheden aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Ten opzichte van 31 december 2023 is de boekwaarde van de post grondexploitatie gewijzigd van € 22,0 miljoen naar € 7,2 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2024 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	31.984	33.012
Investeringen	15.261	17.048
Grondverkopen	-43.251	-21.147
Tussentijdse winstneming	8.409	3.071
Inbreng vanuit MVA	4.213	0
Totaal	**16.616**	**31.984**
Verliesvoorziening	-9.451	-9.927
Boekwaarde per 31 december	**7.165**	**22.057**

De grondexploitaties van de gemeente Dijk en Waard lopen steeds meer richting het einde van hun looptijd, daarmee daalt de boekwaarde ten opzichte van voorgaande jaren. Hierbij zien we vooral grote verminderingen bij project “de Draai” (- € 12,3 miljoen) en “Heerhugowaard Zuid” (- € 10,3 miljoen), beiden zijn vooral gedreven door gronduitgiften waarbij opbrengsten zijn gerealiseerd.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

De verliesvoorziening bedraagt per 31 december 2024 € 9,5 miljoen (2023: € 9,9 miljoen). De afname is met name het gevolg van grondexploitatie “De Rotonde” doordat de werkelijke lasten € 0,3 miljoen lager uitvielen dan begroot en een bijdrage van de ontwikkelaar van € 0,2 miljoen is ontvangen is de verliesvoorziening bijgesteld met eenzelfde bedrag.

Over 2024 bedraagt de winstneming € 8,4 miljoen (2023: € 3,1 miljoen). Dit is aanzienlijk hoger dan over 2023. Vooral de Draai laat een winstneming zien over 2024 van € 3,3 miljoen. Maar ook op BIE-Westerdeel (€ 2,8 miljoen) en De Vaandel Zuid (€ 1,3 miljoen) heeft winstneming plaatsgevonden. Hiermee constateren wij dat meerdere projecten richting afronding gaan, waardoor in lijn met de voorgeschreven POC-methode uit de BBV een hogere winstneming kan plaatsvinden.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico’s stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering en de toelichting op de schattingsonzekerheden aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Parameters	MPG 2024	MPG 2023	Schatting 2024	Schatting 2023
Rente	0,65%	0,68%	●	●
Disconteringsvoet	2%	2%	●	●
Kostenstijging	2,5%-3%	2,0%	●	●
Opbrengstenstijging	1-2%	0-1,5%	●	●

Kostenstijging

Voor 2025 is gerekend met een kostenstijging van 3%. Voor de langdurige kostenstijging is gerekend met 2,5%. Wij hebben een memo ontvangen met onderbouwing van de kostenstijging, inclusief benchmarks. Op basis van deze benchmarks lijkt een kostenstijging van 3% voor 2025 en 2,5% langdurig realistisch.

4. Belangrijkste bevindingen

Overige aandachtsgebieden (vervolg)

Opbrengstenstijging

Voor de opbrengstenstijging wordt gerekend tussen de 1% en 2%, dit is afhankelijk van het project waarbij voor sommige projecten al een prijs is overeengekomen voor gronduitgifte. De inschatting is licht hoger dan voorgaand jaar. Op basis van parameteradvies uit benchmark analyses achten wij deze parameter evenwichtig ingeschat.

Rekenrente

Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 0,68% (2023: 0,68%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Dijk en Waard. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Programmering & planning

In voorgaande jaren hebben wij onze collega's van Real Estate Business Advisory gevraagd om in meer detail te kijken naar de programma en planning van grondexploitaties. Voor 2024 hebben wij deze collega's niet betrokken omdat meerdere materiële projecten in afrondende fase zitten en er geen significante wijzigingen zijn in bijvoorbeeld de planning/fasering en kosten- en opbrengsteninschatting van deze projecten. Wij hebben als controleteam de projectplanning- en programmering gecontroleerd en hebben hierbij geen bijzonderheden geconstateerd.

<u>Onderbouwing prestatielevering bedrijfskosten</u>

Vanuit de procesgesprekken tijdens de interimcontrole, maar ook op basis van onze ervaringen in voorgaande boekjaren, is gebleken dat eerste en tweedelijns medewerkers in sommige gevallen moeite hebben met het aantonen van de prestatielevering. Wij hebben daarom dit als aandachtspunt opgenomen in onze controle. Voor onze steekproef op de bedrijfskosten hebben wij voor alle items onderbouwing gekregen voor de prestatie, waarbij wij hebben vastgesteld dat de prestatie is geleverd. Stukken die wij hebben ondervangen zijn onder andere eindrapporten, overeenkomsten, foto's en proces verbalen.

4. Belangrijkste bevindingen

Speerpunten auditcommissie

Wij hebben vanuit de bespreking van het controleplan met de auditcommissie twee speerpunten meegekregen voor onze controle over boekjaar 2024:

1. Analyse over het volwassenheidsniveau en de ontwikkeling van de interne beheersing binnen Gemeente Dijk en Waard in vergelijking met andere gemeenten.
2. Diepgaande aandacht voor de IT omgeving en de waardering van de grondexploitaties.

Analyse over het volwassenheidsniveau en de ontwikkeling van de interne beheersing binnen Gemeente Dijk en Waard in vergelijking met andere gemeenten.

Over dit speerpunt hebben wij gerapporteerd in onze management letter. Onze werkzaamheden tijdens de jaarrekeningcontrole hebben geen ander beeld opgeleverd dan gerapporteerd in de management letter. Wij zien dat de gemeente zich volledig inzet voor het op orde brengen en houden van de interne beheersing en de structurele processen. Echter juist met de processen met een wat minder structureel karakter, zoals de SiSa-bijlage en rechtmatigheidsverantwoording, heeft de gemeente moeite om de informatie tijdig, juist en volledig aan te leveren. Hierbij ontbreekt in sommige gevallen ook een solide three lines model. Wij willen de gemeente vragen om bij elke materiële post in de jaarrekening te gaan acteren in lijn met het three lines model zodat de kwaliteit omhoog gaat.

Diepgaande aandacht voor de IT omgeving

In onze management letter hebben wij gerapporteerd over de inrichting van de IT omgeving. Hierbij constateerden wij dat verbetering hierin mogelijk is, zie tabel hieronder voor ons overall beeld van de verschillende IT applicaties. Vooral met betrekking tot autorisatie zien wij dat dit bij andere gemeenten meer op orde is. Dit ziet met name toe op zichtbare vastlegging en goedkeuring van wijzigingen en een zichtbare periodieke review van de logging. Doordat dit onvoldoende is ingericht, kunnen wij niet steunen op de autorisatie binnen de verschillende applicaties.

IT applicatie	Authenticatie	Autorisatie	Wijzigingsbeheer
Netwerk	🟢	🟡	n.v.t.
Unit4	🟢	🟡	🟢
Suites	🔴	🟡	🟡
ZorgNed	n.v.t.	n.v.t.	🟡

Eind 2024 is het sociaal domein gemigreerd naar ZorgNed. Hiervoor hebben wij het migratieproces en wijzigingsbeheer beoordeeld. Het wijzigingsbeheer is voldoende maar kan verder worden verbeterd. In het migratieproces heeft de gemeente ons betrokken in een later stadium. Ook is de doorlooptijd lang geweest, mede door ruis in de communicatie tussen ons IT audit team en de Gemeente Dijk en Waard, onder andere over de oplevering van de benodigde stukken.

4. Belangrijkste bevindingen

Speerpunten auditcommissie (vervolg)

Wij willen Gemeente Dijk en Waard vragen om ons ook bij zulk soort eenmalige projecten actief te betrekken en vooraf te informeren. Uiteindelijk hebben wij geconcludeerd dat de migratie betrouwbaar is verlopen.

Naast de inrichting van de IT applicaties vinden wij het belangrijk om de Raad mee te nemen in de eigen interne controle op de IT applicaties. Als onderdeel van onze controle hebben wij kennis genomen van het VIC plan en haar werkprogramma's. Wij merken hierbij op dat IT audits hierin niet geïntegreerd zijn. Om te kunnen steunen op beheersingsmaatregelen is het belangrijk dat IT in voldoende mate is ingericht. Zonder het testen van IT General Controls en IT Application Controls kan de VIC geen uitspraak doen over de werking van beheersingsmaatregelen die afhankelijk zijn van een IT systeem. Wij willen de ambtelijke organisatie aanraden om jaarlijks zelf een interne controle te gaan verrichten op de IT applicaties, voor zover relevant.

Daarnaast zien we steeds meer een ontwikkeling richting data-analyse. Ook hierin kan gemeente Dijk en Waard zichzelf verder ontwikkelen. Vanuit onze controle hebben wij bijvoorbeeld te maken met de spendanalyse. Inmiddels zijn verschillende tools beschikbaar die een geautomatiseerde spendanalyse kunnen uitvoeren, die de handmatige en tijdrovende spendanalyse van gemeente Dijk en Waard kunnen vervangen. Een meer datagerichte spendanalyse levert niet alleen efficiëntievoordeel op, maar kan ook leiden tot kwalitatief hogere analyses en inzichten.

Wij hebben dit besproken met de ambtelijke organisatie en zij zijn zich bewust van de verschillende mogelijkheden op het gebied van IT en data-analyse, waarbij het versterken van de samenwerking tussen I&A, Concerncontroller en VIC ook hun aandacht heeft.

<u>Diepgaande aandacht voor de grondexploitaties</u>

Gezien het aflopende karakter van de grondexploitaties hebben wij geen andere aandachtspunten dan reeds gecommuniceerd in dit hoofdstuk. Het gebruik van GrexManager wordt als zeer positief ervaren door het controleteam. Ook het kennisniveau van de medewerkers over de financiële verwerking van GREX is hoog. Hierdoor is de oplevering goed en zijn schattingen evenwichtig.

4. Belangrijkste bevindingen

Schattingsposten in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. Wij hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld en gecontroleerd. De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen:

Schatting	Beoordeling 2024	Beoordeling 2023	Onze zienswijze m.b.t. significante kwalitatieve aspecten en de (mogelijk) kwantitatieve omvang
Waardering van (im)materiële vaste activa			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de (im)materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw (im)materiële vaste activa.
De waardering van de langlopende vorderingen			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de langlopende vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw langlopende vorderingen.
De waardering van grondexploitaties			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitatie een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties.
De waardering van debiteuren en vorderingen			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw vorderingen.
De waardering van de voorzieningen			Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de voorzieningen een evenwichtig beeld geven van de toereikendheid van de voorzieningen. Wel vragen we aandacht voor de verschillen tussen geplande en werkelijke onderhoudswerkzaamheden.

Controleverschil Voorzichtig Evenwichtig Optimistisch

4. Belangrijkste bevindingen

Het jaarverslag bevat alle verplichte elementen

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder de staat van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV. De cijfers van de verbonden partijen zijn nog niet in alle gevallen beschikbaar.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en stemt overeen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen, behoudens de paragraaf Openbaarheid, zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau. De inhoud van de paragraaf Openbaarheid is als apart onderdeel opgenomen in de jaarstukken, maar wordt summier beschreven. Wij bevelen aan om de verplichte onderdelen van de BBV te volgen bij het opstellen van deze paragraaf.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen. In de workshop “Begroting” hebben wij aangegeven de begroting niet in alle gevallen specifiek genoeg te vinden. In de jaarstukken zien wij dit ook terugkomen, bijvoorbeeld bij de risk-appetite op de geformuleerde risico’s. We willen de Raad vragen om te evalueren in hoeverre zij de verantwoording in de jaarstukken ten opzichte van de begroting voldoende vinden.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de eisen vanuit het BBV.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. We adviseren u in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de frauderisicoanalyse en de actualisatie daarvoor elk jaar.

4. Belangrijkste bevindingen

SiSa-bijlage bevat geen ongecorrigeerde verschillen

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. De oplevering van de SiSa-regelingen was minder dan verwacht. Dit kwam doordat enerzijds documenten misten en anderzijds doordat wij geen aansluiting konden vinden tussen de verantwoording en de brondocumentatie. Wij willen Gemeente Dijk en Waard vragen hier een solide proces voor in te richten zodat stukken bij aanvang van de controle aanwezig zijn. Vanuit onze werkzaamheden hebben wij meerdere fouten geconstateerd in de SiSa-bijlage. Deze fouten zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. Wij hebben geen ongecorrigeerde verschillen.

De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Bezoldiging is niet strijdig met WNT

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2024 geen wijzigingen voorgedaan.

4. Belangrijkste bevindingen

Bezoldiging is niet strijdig met WNT (vervolg)

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Verbonden partijen zijn toereikend weergegeven

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Gemeente Dijk en Waard. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

5 Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij hebben de verplichting de gemeenteraad te informeren over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg kunnen hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving.

Corruptie- en omkopingsrisico

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking “Corruptie, werkzaamheden van de accountant” verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Dijk en Waard beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Gemeente Dijk en Waard voert zelf werkzaamheden uit om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben deze werkzaamheden gecontroleerd, waarbij wij alle contracten met een besteding > € 221.000 integraal hebben gecontroleerd.
- Wij hebben een gegevensgerichte steekproef uitgevoerd op de overige bedrijfskosten en hierbij hebben wij vastgesteld dat de prestatie is geleverd door de tegenpartij op basis van de aangeleverde prestatieverklaringen.
- Wij hebben een gegevensgerichte steekproef uitgevoerd op de grondaankopen en –verkopen waarbij wij hebben vastgesteld dat de juiste procedure is gevolgd.

5. Overige onderwerpen

Corruptie- en omkopingsrisico (vervolg)

- Wij hebben een gegevensgerichte steekproef uitgevoerd op de uitgaande subsidies en vastgesteld dat deze zijn verstrekt in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving.
- Wij hebben tijdens procesgesprekken navraag gedaan naar onregelmatigheden. Hierbij is door alle medewerkers ontkennend gereageerd.
- Wij hebben de inschatting van corruptie en frauderisico's besproken met de Concerncontroller. Hierbij hebben wij geen andere inzichten opgedaan.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Dijk en Waard een sluitend structureel resultaat heeft begroot voor 2025. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De gemeente Dijk en Waard kent een gezonde financiële positie. Wij stemmen daarom in met het hanteren van het continuïteitsbeginsel voor het opstellen van de jaarrekening.

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- In- en extern kwaliteitsonderzoek;

5. Overige onderwerpen

Kwaliteitsborging (vervolg)

- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Dijk en Waard maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties, dit zijn:

- Publieke Sector Accountants B.V. voor de controle van Gemeenschappelijke Regeling Zaffier, relevant voor de controle op de verantwoording van de participatiewet.
- Flynth Adviseurs en Accountants B.V. voor de controle van Cocensus, relevant voor de controle op de belastingopbrengsten.

De samenwerking met Publieke Sector Accountants B.V. ten aanzien van de participatiewet is van significant belang in het kader van de jaarrekeningcontrole. Wij hebben bij de accountants een review uitgevoerd op zijn werkzaamheden op 25 april 2025. Uit deze review zijn geen bijzonderheden gekomen. Met Flynth Adviseurs en Accountants B.V. hebben wij een overleg gehouden op 11 mei 2025. Ook hier zijn geen bijzonderheden uitgekomen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan de gemeentesecretaris een schriftelijke bevestiging gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestiging heeft betrekking op de verantwoordelijkheid van het college voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

6 Actualiteiten

6. Actualiteiten

Aanpassing BADO en BBV: rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april jl. is de aanpassing van Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gepubliceerd in de Staatscourant. Daarmee komt er een einde aan de imperfecte wet- en regelgeving, die ontstond met het aanpassen van de Gemeentewet. Met die aanpassing werd geen rechtmatigheidsoordeel meer van de accountant gevraagd. Ter vervanging zou in de jaarrekening van de decentrale overheden op grond van aangepaste wet- en regelgeving met ingang van 2023 een rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2024 en oordeelsvorming in de controleverklaring (BADO en BBV) was hierop echter nog niet aangepast.

Aanpassing BADO en BBV: materialiteitsgrenzen

In de aanpassing van BADO is nog een belangrijke wijziging opgenomen: de maximale goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden (dus samen 4%) wijzigt met ingang van boekjaar 2025 in een maximale goedkeuringstolerantie van 2% voor afwijkingen. Met afwijkingen worden zowel fouten als onzekerheden bedoeld. Daarnaast wijzigt ook de grondslag voor de goedkeuringstolerantie van *lasten inclusief toevoegingen aan de reserves* naar *lasten exclusief toevoegingen aan de reserves*. De lat komt daarmee voor uw organisatie dus hoger te liggen. Dit is vooral relevant voor de geconstateerde onzekerheden binnen het Sociaal Domein. Deze naderen momenteel de 2% materialiteit.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt dat deze met ingang van 2025 maximaal 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves mag bedragen, waar dat in 2023 en 2024 nog maximaal 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves mocht zijn.

Om deze wijzigingen goed in de organisatie in te bedden adviseren wij u om te kijken of aanpassing van de financiële verordening, de controleverordening, het controleprotocol en het interne controleplan aan de orde is.

Grip op grote projecten

Grote projecten met een significante financiële impact op de financiële posities van gemeentes komen steeds meer voor. Bij Gemeente Dijk en Waard zijn het met name de grondexploitaties die classificeren als “grote projecten” met een belangrijke financiële impact op de resultaten.

6. Actualiteiten

Grip op grote projecten (vervolg)

Grote projecten met een significante financiële impact op de financiële posities van gemeentes komen steeds meer voor. Bij Gemeente Dijk en Waard zijn het met name de grondexploitaties die classificeren als “grote projecten” met een belangrijke financiële impact op de resultaten.

In een snel veranderende wereld beïnvloeden interne en externe factoren de uitvoering van grote projecten. Budgetoverschrijdingen en vertragingen liggen op de loer, maar met een sterke voorbereiding en strategische sturing zet je risico’s om in kansen. Transparantie over je projectdoelen en (samen)werkprocessen geven je grip. De juiste strategische aanpak maakt grote projecten succesvol en toekomstbestendig.

In het kader van natuurlijk advies delen wij praktische inzichten met u om te zien hoe dit er in de praktijk uitziet. In dit praktijkverhaal vertellen we over het omvangrijke Zeeuwse project ‘Dijkversterking Hansweert’, dat binnen tijd én budget wordt uitgevoerd.

Duurzaamheidsopgave

Niet alleen grip op financiën is belangrijk, ook de duurzaamheidsopgave neemt een steeds prominentere rol in bij grote projecten. Hoe houd je controle over grote projecten en benut je daarnaast duurzaamheid als kans? Vier experts deelden praktijkervaringen en strategieën. Partner Winnie Grondel-Kort sprak met Marcel van Alderliesten (projectleider a.i. Waterschap Scheldestromen) over financiële beheersbaarheid van majeure projecten in onzekere tijden. Michiel Ellens (BNG) lichtte toe hoe financiers duurzaamheid meenemen in hun afwegingen en welke verplichtingen daarbij komen kijken. Partner David Zijlmans bood concrete handvatten voor duurzaamheidsverslaggeving voor lokale overheden. Dit alles was te zien in een webinar.

De eisen rondom duurzaamheidsverslaggeving (Corporate Sustainability Reporting Directive) voor bedrijven zijn de afgelopen jaren zeer actueel geworden. Hoewel op dit moment ter discussie staat welke bedrijven wanneer verplicht moeten gaan rapporteren, is de ontwikkeling echt ingezet.

Voor de publieke sector gelden er nog zeker geen verplichtingen en de verwachting dat die er snel gaan komen is er ook niet. Tegelijkertijd vinden we het begrip ‘duurzaamheid’ terug in vrijwel elk coalitieakkoord, programmabegroting of jaarstukken.

6. Actualiteiten

Duurzaamheidsopgave (vervolg)

Ook zaken als de Regionale Energie Strategie (RES), Brede Welvaart en de relatie tussen inwoners en publiek bestuur ontbreken niet, stuk voor stuk onderdelen van ESG. Het rapporteren ten aanzien van duurzaamheid is dus niet iets wat bij nul begint. Ongeacht de precieze kaders van de wettelijke verplichting onderkennen wij dat rapporteren over prestaties rondom milieu (**E**nvironment), mensen (**S**ocial) en governance (**G**) ook aanzienlijke voordelen kan opleveren, zeker daar waar eindgebruikers of andere belanghebbenden hier grote waarde aan hechten.

In het webinar gaf Michiel Ellens aan dat de BNG, als belangrijke financier van de decentrale overheid, te maken heeft met de verplichtingen vanuit de EU om zorg te dragen voor sustainable finance/duurzame financiering. Dat betekent dat de bank ook inzicht moet hebben en inzicht moet verstrekken in haar jaarverslag of het geld dat als financiering beschikbaar wordt gesteld ook bijdraagt aan de doelstellingen van het verdrag van Parijs (zoals halvering van de CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990). Het zou zelfs zo kunnen zijn dat financiering van duurzame initiatieven goedkoper wordt en financiering van niet-duurzame initiatieven duurder wordt voor de decentrale overheid. Kortom op korte of iets langere termijn zal de BNG (en dit geldt ook voor andere banken) inzicht willen krijgen in de duurzaamheidsprestaties van gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Daarnaast ging het in het webinar over mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de duurzaamheidsprestaties in kaart te brengen. Daarbij is het vooral belangrijk om selectief te zijn, zeker in het begin, start bij zaken die al meetbaar zijn en dus ook kunnen worden gerapporteerd. Maak ook gebruik van bronnen en data die al beschikbaar zijn. Wees daarbij alert dat een publieke organisatie enerzijds te maken heeft met de prestaties van de eigen organisatie, maar anderzijds ook de prestaties van het eigen areaal kan beïnvloeden door gerichte beleidsvorming.

6. Actualiteiten

Duurzaamheidsopgave (vervolg)

Landelijk zijn er meerdere initiatieven rondom duurzaamheids-verslaggeving door de decentrale overheid. Zo is er een handreiking aangeboden aan de commissie BBV, de commissie BADO en het Ministerie van BZK. Wij hebben als Baker Tilly zelf een ESG Overheidskompas ontwikkeld, waarin wij onze expertise vanuit de rapporteringsverplichtingen voor het bedrijfsleven hebben ingezet om tot een overheidsvariant te komen. In dit ESG Overheidskompas komen ook de welbekende 3W-vragen aan de orde:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Zo sluit dit ESG Overheidskompas naadloos aan op de richtlijnen voor de programmabegroting en -verantwoording.

Audit Wet politiegegevens (Wpg)

Zet uw organisatie opsporingsambtenaren in? Heeft u als gemeente boa's in dienst? In dat geval zijn de Wet politiegegevens (Wpg) en Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren (Bpg boa) waarschijnlijk voor uw organisatie van toepassing. Wij informeren u graag over de auditplicht.

Verschil Wpg en AVG?

Bij specifieke taken op het gebied van opsporing is voor de beveiliging van persoonsgegevens de Wet politiegegevens van toepassing, niet de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Wpg komt in grote lijnen overeen met de AVG. Toch zijn er ook belangrijke verschillen. Het meest in het oog springende verschil is de auditplicht op de gegevens-verwerking bij opsporingstaken. Jaarlijks bent u verplicht om een interne Wpg audit uit te voeren. Eenmaal in de vier jaar dient uw organisatie een externe Wpg audit uit te laten voeren. De diepgang van de externe Wpg audit betreft opzet, bestaan en werking.

Hoe ziet de cyclus eruit?

6. Actualiteiten

Audit Wet politiegegevens (Wpg) (vervolg)

Wpg-audit 2024

In 2025 dient de externe Wpg audit over 2024 te worden uitgevoerd. Uiterlijk 1 maart 2026 dienen Boa-werkgevers de Wpg assurance rapportage over 2024 in te leveren bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het is van belang dat uw organisatie tijdig de Wpg audit laat uitvoeren. Baker Tilly voert bij een groot aantal organisaties in de publieke sector de Wpg audit uit. Graag gaan wij met uw organisatie in gesprek over de Wpg audit en op welke wijze Baker Tilly u hierbij kan ondersteunen.

7 Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2025 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021			
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen			
OCW D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters			
IenW E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027			
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024			
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024			
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023			
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024			
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023			
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024			
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023			
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024			
SZW G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2024			
SZW G13A	Onderwijsroute_ totalen 2023			
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
VWS H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
VWS H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
VWS H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente			
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls			
VRO J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls			
VRO J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (SiSa tussen medeoverheden)			
VRO J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			
VRO J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)			
VRO J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
VRO J55	Aanpak energiearmoede			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VRO J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties			
KGG K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding			
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. De ongecorrigeerde verschillen betreffen alleen onzekerheden, geconstateerde fouten zijn gecorrigeerd door Gemeente Dijk en Waard. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. De geconstateerde onzekerheden houden verband met het Sociaal Domein zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 3% van de totale lasten inclusief toevoeging reserves voor onzekerheden. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Prestatielevering jeugd	3.819
Prestatielevering WMO	1.234
Prestatielevering PGB	763
Totaal onzekerheden	**5.816**

Contact

Ronald Hoogeveen
Director Audit
r.hoogeveen@bakertilly.nl
+31 (0)6 11 79 95 66

Barbara Dijkstra
Senior Manager Audit
b.dijkstra@bakertilly.nl
+31 (0)6 15 23 86 15

Kantoorgegevens
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Laarderhoogtweg 25 (1e verdieping)
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
+31 (0)20 644 28 40

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

bakertilly